

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE 2011.

6. skupina
(4. razred gimnazije)

Ukupan broj bodova: 55

Zaporka natjecatelja:

Broj postignutih bodova: _____

Postotak riješenosti testa: _____

Potpisi članova povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Napomena: Test se mora ispunjavati isključivo plavom ili crnom kemijskom olovkom

I. SKUPINA ZADATAKA

Od 5 ponuđenih odgovora samo je 1 točan. Zaokruži slovo **SAMO** ispred točnoga odgovora. Svaki točan odgovor donosi 1 bod.

1. Ako se na nekom mjestu u molekuli DNA nalazi nukleotid s dušičnom bazom građenom od dva prstena, s njim se trostrukom vodikovom vezom može komplementarno povezati nukleotid koji sadrži:

- a) adenin
- b) gvanin
- c) citozin
- d) timin
- e) uracil

1. BODOVI	
1	

2. Koliko različitih gameta (bez rekombinacije) može proizvesti organizam kojem je $2n=10$?

- a) 10
- b) 32
- c) 40
- d) 64
- e) 1024

2. BODOVI	
1	

3. Djed albino (aa) i baka normalne pigmentacije (AA) imali su kćer normalne pigmentacije kože, kose i očiju. Ona u braku ima četvoro djece, među kojima jedno albino. Kakvog je genotipa otac djece?

- a) AA
- b) aa
- c) XY
- d) Aa
- e) XYY

3. BODOVI	
1	

4. Koja od navedenih biljaka nije varijetet?

- a) brokoli
- b) cvjetača
- c) korabica
- d) kelj pupčar
- e) divlji kupus

4. BODOVI	
1	

5. Nazubljenost lista kruške je dominantno svojstvo i nasljeđuje se monohibridno. Križanjem homozigotne kruške nazubljenog lista s onom cjelovitog dobiveno je 854 jedinke u F2 generaciji i to:

- a) nazubljen rub ima 437 jedinki
- b) cjeloviti rub ima 226 jedinki
- c) homozigotnih jedinki je 678
- d) heterozigotnih jedinki je 227
- e) omjer fenotipova je 1:2:1

5. BODOVI	
1	

6. Koliko kromosoma i koliko molekula DNA sadrži stanica u profazi mitoze ($2n = 8$)?

- a) 4 i 4
- b) 16 i 4
- c) 8 i 16
- d) 16 i 16
- e) 4 i 8

6. BODOVI	
1	

7. U genu dužine 150 parova baza došlo je do insercije (umetanja) jednog para baza ispred 89. para. Nakon toga je uslijedila sinteza proteina. Koliko je aminokiselina ostalo nepromijenjenih?

- a) 89
- b) 150
- c) 50
- d) 29
- e) 71

7. BODOVI	
1	

8. Genotip holandrične osobine (lokus na Y kromosomu) je:

- a) heterozigotan
- b) s neparnim alelom gena
- c) s parom alela nekog gena
- d) monozigotan
- e) homozigotan

8. BODOVI	
1	

9. Uloga restrikcijskih enzima u prirodi je:

- a) režu bakterijsku mRNA
- b) režu virusnu DNA
- c) režu plazmidnu DNA
- d) režu virusnu RNA
- e) režu bakterijsku DNA

9. BODOVI	
1	

10. Genotip bakterija:

- a) mijenja se procesom sporulacije
- b) mijenja se mejozom
- c) mijenja se nespolnim razmnožavanjem
- d) je diploidan, tj za svako svojstvo imaju po dva alela
- e) je haploidan, pa svaki gen dolazi do izražaja u fenotipu

10. BODOVI	
1	

II. SKUPINA ZADATAKA

Od 5 ponuđenih odgovora 2 su točna. Zaokruži slova **SAMO** ispred točnih odgovora. Svaki točan odgovor donosi 1 bod.

11. Roditelji krvne skupine AB, M i O, N mogu imati potomke sljedećeg genotipa:

- a) ABMN
- b) AOMN
- c) AOMM
- d) BOMN
- e) BONN

11. BODOVI	
2	

12. Ako je postotna zastupljenost citozina u jednom lancu DNA 24%, adenina 18%, a guanina 20%, u komplementarnom lancu DNA nalazimo:

- a) 38% timina
- b) 24% adenina
- c) 24% citozina
- d) 38% adenina
- e) 24% guanina

12. BODOVI	
2	

13. Križanjem jedinke graška glatke, zelene mahune s jedinkom graška naborane, žute mahune, dobiveno je: 60 jedinki graška glatke, zelene mahune; 60 naborane, zelene mahune; 20 glatke žute mahune i 20 jedinki naboranih žutih mahuna. Među dolje navedenim genotipovima, odaberi roditeljske:

- a) G g Z Z
- b) G g z z
- c) g g Z z
- d) G g Z z
- e) g g z z

13. BODOVI	
2	

14. Kakav je fenotipski omjer među potomcima nastalim dihibridnim test križanjem?

- a) 9:3:3:1
- b) 1:1:1:1
- c) jednak je genotipskom omjeru
- d) svi potomci jednaki su roditeljima
- e) 2:2

14. BODOVI	
2	

15. U jednoj obitelji majka je krvne grupe B, a za Rh je pozitivna. Otac je krvne grupe A, Rh negativan. Kćer je krvne grupe A i Rh je pozitivna. Pronađi dvije sigurne tvrdnje koje se odnose na članove ove obitelji!

- a) majka je homozigot za Rh
- b) kćer je homozigot za Rh
- c) kćer je heterozigot za krvnu grupu
- d) otac je heterozigot za krvnu grupu
- e) otac je homozigot za Rh

15. BODOVI	
2	

16. Pronađi točne tvrdnje koje se odnose na laktoza – operon!

- a) protein represor kemijski onemogućava djelovanje RNA-polimeraze
- b) ako dođe do mutacije promotora strukturni geni će se kontinuirano transkribirati
- c) u E. coli koja živi u crijevu ovolaktovegetarijanca laktoza – operon se nikad neće aktivirati
- d) represor ima aktivno mjesto za laktozu
- e) delecija na regulatoru trajno će zakočiti sintezu enzima za razgradnju laktoze

16. BODOVI	
2	

17. Gen koji kodira za polipeptid sastavljen od 600 aminokiselina dugačak je:

- a) 1,8 kb
- b) 900 pb
- c) 1800 pb
- d) 200 pb
- e) 0,9 kb

17. BODOVI	
2	

18. Što od navedenog nisu načini rekombinacije kod bakterija?

- a) translacija
- b) delecija
- c) konjugacija
- d) transformacija
- e) transdukcija

18. BODOVI	
2	

19. Kod kritosjemenjača mejozom nastaju:

- a) spermalne stanice
- b) jajna stanica
- c) generativna jezgra
- d) embrionska vreća
- e) polenovo zrno

19. BODOVI	
2	

20. Tumori su često posljedica :

- a) djelovanja mutagena na supresorske gene
- b) aktiviranje onkogeni
- c) primjene genske terapije
- d) primjene majčinskog nasljeđivanja
- e) djelovanja enzima za popravak DNA

20. BODOVI	
2	

III. SKUPINA ZADATAKA

*Na crte pravilno razvrstaj brojeve ispred pripadajućih pojmova. **Svaki pojam s lijeve strane može se povezati samo s jednim pojmom na desnoj strani, na kojoj su dva pojma suvišna.** Svaki točno povezani par donosi 1 bod.*

21. Poveži opise zbivanja s odgovarajućom fazom mitoze ili mejoze (I. i II. mejotička dioba)

1. profaza	___	despiralizacija kromosoma
2. metafaza I.	___	razdvajanje kromatida diploidnog seta kromosoma
3. anafaza	___	razdvajanje homolognih kromosoma
4. telofaza I.	___	formiranje kromosoma i diobenog vretena
5. anafaza II.	___	bivalenti u ekvatorijalnoj ravnini
	___	razdvajanje kromatida haploidnog seta kromosoma
	___	haploidni set kromosoma smješten na diobenom vretenu u ekvatorijalnoj ravnini

21. BODOVI	

5	

22. Pravilno poredaj korake formiranja kromosoma.

1. 1. korak	___	despiralizacija kromosoma
2. 2. korak	___	replikacija DNA
3. 3. korak	___	jedna molekula DNA
4. 4. korak	___	maksimalna spiralizacija
5. 5. korak	___	omatanje oko histona
	___	transkripcija
	___	solenoid

22. BODOVI	

5	

23. Poveži poznate primjere gena/kromosoma s pojmovima (objašnjenjima) u desnom stupcu.

1. X Y	_____	hemofilija
2. A, B, O	_____	crvene oči vinske mušice
3. Z W	_____	multipli aleli
4. X ^h Y	_____	pijetao
5. ee	_____	crno tijelo vinske mušice
	_____	mužjak vinske mušice
	_____	kokoš

23. BODOVI	
5	

24. Poveži objašnjenja iz lijevog stupca s pojmovima iz desnog stupca.

1. gen koji uzrokuje rak	_____	translokacija
2. točkasta mutacija	_____	trisomik
3. organizam s tri kopije jednog kromosoma	_____	mutagen
4. promjena redoslijeda gena na kromosomu	_____	supstitucija
5. organizam s tri seta kromosoma	_____	triploid
	_____	onkogen
	_____	inverzija

24. BODOVI	
5	

25. Poveži svojstva s tipom DNA koja sadrži gene za ta svojstva.

1. određivanje spola sisavaca	_____	nukleoid
2. šarolikost listova rajčice	_____	mitohondrijska DNA
3. rezistencija na antibiotik	_____	autosom
4. razgradnja laktoze kod <i>E. coli</i>	_____	X kromosom
5. naboranost sjemenke graška	_____	kloroplastna DNA
	_____	plazmid
	_____	Y kromosom

25. BODOVI	
5	